

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/39/EF

af 10. juni 2002

om ændring af direktiv 97/67/EF for så vidt angår yderligere åbning af Fællesskabets marked for posttjenester

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 47, stk. 2, artikel 55 og artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽³⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽⁴⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådet erklærede i sin resolution af 7. februar 1994 om udvikling af Fællesskabets posttjenester ⁽⁵⁾, at et af de vigtigste mål for Fællesskabets postpolitik er at forene en gradvis og kontrolleret liberalisering af postmarkedet med en varig garanti for opfyldelse af postbefordringspligten.
- (2) Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet ⁽⁶⁾ er der fastlagt en lovgivningsmæssig ramme for postsektoren på fællesskabsplan, herunder foranstaltninger der skal sikre, at befordringspligten opfyldes, maksimumsgrænser for de posttjenester, som medlemsstaterne kan give deres befordringspligtige virksomhed(er) eneret på med henblik på at opfylde befordringspligten, og en tidsplan for beslutningerne om yderligere åbning af markedet med det formål at skabe et indre marked for posttjenester.
- (3) I traktatens artikel 16 understreges den plads, som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse indtager i Unionens fælles værdinormer, og den rolle, som de spiller med henblik på at fremme social og territorial samhørighed. I samme artikel hedder det også, at der skal sørges for, at sådanne tjenester ydes på grundlag af principper og vilkår, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver.

(4) I Europa-Parlamentets beslutninger af 14. januar 1999 ⁽⁷⁾ og 18. februar 2000 ⁽⁸⁾ om de europæiske posttjenester understreges posttjenesternes økonomiske og sociale betydning og behovet for at fastholde et højt kvalitetsniveau for tjenester, der er omfattet af befordringspligten.

(5) Foranstaltninger på dette område bør udformes sådan, at også Fællesskabets sociale opgaver i henhold til artikel 2 i traktaten — nemlig et højt beskæftigelsesniveau og et højt socialt beskyttelsesniveau — gennemføres som mål.

(6) Postnettet i landdistrikter, blandt andet i bjergområder og på øer, spiller en vigtig rolle for integrationen af virksomheder i den nationale/globale økonomi og for opretholdelsen af social samhørighed og beskæftigelse i disse landdistrikter. Desuden kan postkontorerne i landdistrikterne, i bjergområderne og på øerne fungere som et vigtigt infrastrukturnet for den almene adgang til nye kommunikationsteknologier.

(7) I konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon den 23. og 24. marts 2000 nævnes to områder inden for posttjenester, hvor der kræves en indsats fra Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne i overensstemmelse med deres respektive beføjelser. For det første skal der inden udgangen af 2000 fastlægges en strategi for fjernelse af hindringer for posttjenester. For det andet skal der sættes mere skub i liberaliseringen på områder som posttjenester. Målet er, at det indre marked kommer til at fungere fuldt ud på posttjenesteområdet.

(8) Det Europæiske Råd i Lissabon var også af den opfattelse, at det er væsentligt, at der som et led i det indre marked og en videnbaseret økonomi fuldt ud tages hensyn til traktatens bestemmelser om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse og om de virksomheder, som det pålægges at levere sådanne tjenesteydelser.

(9) Kommissionen har foretaget en grundig gennemgang af Fællesskabets postsektor og har i den forbindelse også iværksat undersøgelser af den økonomiske, sociale og teknologiske udvikling i sektoren samt foretaget omfattende høringer af de berørte parter.

⁽¹⁾ EFT C 337 E af 28.11.2000, s. 220, og EFT C 180 E af 26.6.2001, s. 291.

⁽²⁾ EFT C 116 af 20.4.2001, s. 99.

⁽³⁾ EFT C 144 af 16.5.2001, s. 20.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 14.12.2000 (EFT C 232 af 17.8.2001, s. 287), Rådets fælles holdning af 6.12.2001 (EFT C 110 E af 7.5.2002, s. 37) og Europa-Parlamentets afgørelse af 13.3.2002 (endnu ikke offentliggjort i EFT). Rådets afgørelse af 7.5.2002.

⁽⁵⁾ EFT C 48 af 16.2.1994, s. 3.

⁽⁶⁾ EFT L 15 af 21.1.1998, s. 14.

⁽⁷⁾ EFT C 104 af 14.4.1999, s. 134.

⁽⁸⁾ EFT C 339 af 29.11.2000, s. 297.

- (10) Fællesskabets postsektor kræver en moderne lovgivningsmæssig ramme, som navnlig har til formål at fremme det indre marked for posttjenester. En forøget konkurrenceevne skal muliggøre postsektorens integrering i alternative kommunikationsformer og en forbedring af kvaliteten af de tjenester, der ydes de stadig mere krævende brugere.
- (11) Det grundlæggende mål, nemlig at garantere en bæredygtig opfyldelse af befordringspligten på et ensartet grundlag i hele Fællesskabet i overensstemmelse med de kvalitetskrav, der er fastlagt af medlemsstaterne i overensstemmelse med artikel 3 i direktiv 97/67/EF, kan nås, såfremt muligheden for at give eneret på tjenester bevarer på dette område, og såfremt der samtidig sikres fri udveksling af tjenesteydelser i et sådant omfang, at effektivitetsniveauet er højt.
- (12) Den forventede stigning i efterspørgslen i postsektoren som helhed på mellemlang sigt vil kunne bidrage til at opveje det tab af markedsandele, som de befordringspligtige virksomheder kan komme ud for som følge af en yderligere markedsåbning, hvilket vil være en ekstra garanti for, at befordringspligten vil blive opfyldt.
- (13) Blandt de faktorer, der påvirker beskæftigelsen inden for postsektoren, er den teknologiske udvikling og markedets krav om effektivitetsgevinster de vigtigste. Markedsåbningen spiller en mindre fremtrædende rolle. Markedsåbningen vil bidrage til at gøre postmarkederne større generelt. Eventuelle nedskæringer i personalet hos de befordringspligtige virksomheder som følge af sådanne foranstaltninger (eller forventningen om dem) vil sandsynligvis blive opvejet af den deraf følgende vækst i beskæftigelsen blandt private virksomheder og nye virksomheder på markedet.
- (14) Der bør på fællesskabsplan fastlægges en tidsplan for en gradvis og kontrolleret åbning af brevpostmarkedet, som giver alle de befordringspligtige virksomheder tilstrækkelig tid til at indføre de yderligere moderniserings- og strukturomlægningsforanstaltninger, der er nødvendige for at sikre deres overlevelse på lang sigt på de nye markedsbetingelser. Medlemsstaterne bør også have tilstrækkelig tid til at tilpasse deres lovgivning til et mere åbent miljø. Den yderligere markedsåbning bør derfor ske skridt for skridt, hvor der i første omgang sker en væsentlig, men kontrolleret åbning af markedet, hvorefter der på grundlag af en fornyet gennemgang af markedet skal fremsættes et forslag, der som hensigtsmæssigt bekræfter 2009 som tidspunktet for den fulde gennemførelse af det indre marked for posttjenester eller fastsætter relevante alternative skridt i retning heraf på baggrund af resultaterne af gennemgangen.
- (15) Det bør sikres, at de næste faser i markedsåbningen er af omfattende karakter og samtidig opnåelige i praksis for medlemsstaterne, mens befordringspligten opretholdes.
- (16) Generelle nedsættelser af vægtgrænsen for de tjenester, som de befordringspligtige virksomheder kan få eneret på, til 100 g i 2003 og 50 g i 2006 kombineret med en fuldstændig åbning af markedet for udgående grænseoverskridende post, dog med mulige undtagelser i det fornødne omfang for at sikre befordringspligten, udgør yderligere faser, som er relativt simple og kontrollerede, men som ikke desto mindre er væsentlige.
- (17) Almindelige brevforsendelser på mellem 50 g og 350 g udgør i gennemsnit inden for Fællesskabet omkring 16 % af de befordringspligtige virksomheders samlede indtægter ved postvirksomhed, hvoraf 9 % er almindelige brevforsendelser, som vejer mellem 100 g og 350 g. Udgående grænseoverskridende post under vægtgrænsen på 50 g udgør i gennemsnit inden for Fællesskabet yderligere omkring 3 % af de befordringspligtige virksomheders samlede indtægter ved postvirksomhed.
- (18) Prisgrænser for de tjenester, som der kan gives eneret på, på henholdsvis tre gange den offentlige takst for en brevfor sendelse på første vægtsats i den hurtigste standardkategor i 2003 og to og en halv gange i 2006 er passende i kombination med vægtgrænser på 100 g og 50 g, når sådanne finder anvendelse.
- (19) Adresserede reklameforsendelser udgør allerede i de fleste medlemsstater et dynamisk og voksende marked med store udsigter for vækst, mens der i de resterende medlemsstater er et betydeligt vækstopotential. Markedet for adresserede reklameforsendelser er allerede i vidt omfang åbent for konkurrence i seks medlemsstater. Den bedre servicefleksibilitet og prisfastsættelse som følge af konkurrencen vil stille adresserede reklameforsendelser bedre i forhold til alternative kommunikationsmedier. Dette vil til gengæld sandsynligvis medføre nye former for forsendelser som en yderligere følgevirkning og styrke postsektorens position som helhed. I det omfang det er nødvendigt for at sikre, at befordringspligten opfyldes, bør det fastsættes, at der stadig kan gives eneret på adresserede reklameforsendelser inden for ovennævnte vægt- og prisgrænser.
- (20) Udgående grænseoverskridende post udgør i gennemsnit 3 % af de samlede indtægter ved postvirksomhed. Hvis dette marked åbnes i samtlige medlemsstater med de undtagelser, der er nødvendige for at sikre befordringspligten, får de forskellige postvirksomheder mulighed for at indsamle, sortere og transportere al udgående grænseoverskridende post.
- (21) Hvis indgående grænseoverskridende post åbnes for konkurrence, bliver det muligt at omgå grænsen på 100 g i 2003 og på 50 g i 2006 ved at sende en del af de indenlandske masseforsendelser et andet sted fra,

hvorved virkningerne bliver uforudsigelige. Angivelse af brevforsendelsernes oprindelse kan indebære yderligere vanskeligheder med håndhævelsen. En vægtgrænse på 100 g og 50 g for almindelige indgående grænseoverskridende brevforsendelser og adresserede reklameforsendelser ligesom for almindelige indenlandske brevforsendelser er praktisk, da den ikke indebærer en risiko for omgåelse enten på denne måde eller gennem en kunstig forøgelse af de enkelte forsendelsers vægt.

- (22) Det er vigtigt nu at fastsætte en tidsplan med henblik på yderligere skridt hen imod den fulde gennemførelse af det indre marked for posttjenester, både af hensyn til opfyldelsen af befordringspligten på lang sigt og af hensyn til den fortsatte udvikling af moderne og effektive postvæsen.
- (23) Det bør også fortsat være muligt for medlemsstaterne at give deres befordringspligtige virksomhed(er) eneret på visse posttjenester. Dette vil give de befordringspligtige virksomheder mulighed for at fuldføre processen med at tilpasse deres aktiviteter og menneskelige ressourcer til den øgede konkurrence, uden at deres finansielle balance forrykkes, og dermed uden at sikringen af befordringspligten bringes i fare.
- (24) Der bør defineres nye vægt- og prisgrænser, og det bør fastsættes, hvilke tjenester de kan anvendes på, ligesom det bør bestemmes, at der skal foretages en fornyet gennemgang og træffes en beslutning, der om hensigtsmæssigt bekræfter 2009 som tidspunktet for den fulde gennemførelse af det indre marked for posttjenester eller fastsætter relevante alternative skridt i retning heraf på baggrund af resultaterne af gennemgangen.
- (25) Foranstaltninger vedtaget af en medlemsstat, herunder etablering af en udligningsfond, ændringer i en sådan fonds virksomhed eller udbetalinger fra en sådan fond, kan indebære støtte ydet af en medlemsstat eller gennem andre statslige ressourcer i en hvilken som helst form efter traktatens artikel 87, stk. 1, som på forhånd skal meddeles Kommissionen i overensstemmelse med traktatens artikel 88, stk. 3.
- (26) Muligheden for at give tilladelser til konkurrenter på befordringspligtområdet kan kombineres med et krav om, at disse skal levere befordringspligtjenester.
- (27) I henhold til direktiv 97/67/EF udpeger hver medlemsstat en eller flere nationale forvaltningsmyndigheder for postsektoren, der er retligt selvstændige og driftsmæssigt uafhængige af postvirksomhederne. I betragtning af det europæiske postmarkeds indre dynamik bør de nationale forvaltningsmyndigheders vigtige rolle anerkendes og fremmes yderligere, navnlig med hensyn til at sikre at eneretstjenesterne respekteres, undtagen i medlemsstater hvor der ikke findes eneretstjenester. I henhold til artikel 9 i direktiv 97/67/EF kan medlemsstaterne gå videre end direktivets mål.
- (28) Medlemsstaternes forvaltningsmyndigheder kan eventuelt kombinere indførelsen af tilladelser med krav om, at forbrugere af tjenester leveret af indehavere af tilladelser

skal have gennemsigtige, enkle og billige procedurer til rådighed i forbindelse med klager, uanset om disse vedrører de(n) befordringspligtige virksomhed(er)s tjenester eller tjenester leveret af virksomheder, der er indehavere af tilladelser, herunder indehavere af individuelle tilladelser. Disse procedurer kan eventuelt desuden gøres gældende af brugere af alle posttjenester, uanset om der er tale om befordringspligtjenester eller ej. Sådanne procedurer bør også omfatte procedurer for fastlæggelsen af ansvaret for tab af eller skader på forsendelser.

- (29) De befordringspligtige virksomheder leverer normalt tjenester, f.eks. til erhvervskunder, til firmaer, der indsamler post hos forskellige kunder, og til massepostafsendere, hvilket giver dem mulighed for at gå ind i postkæden i forskellige led og på forskellige betingelser i sammenligning med standardbrevtjenester. De befordringspligtige virksomheder bør i så fald overholde principperne om gennemsigthed og ikke-diskriminering, både over for forskellige kunder og i forholdet mellem kunder og deres egneigestillede tjenester. Det er også nødvendigt, at disse tjenester er til rådighed for privatkunder, som sender post på lignende betingelser, idet der ikke må ske diskriminering ved levering af tjenester.
- (30) Kommissionen bør regelmæssigt forelægge beretninger om anvendelsen af dette direktiv for Europa-Parlamentet og Rådet med henblik på at holde dem orienteret om udviklingen af det indre marked for posttjenester.
- (31) Datoen for udløbet af anvendelsesperioden for direktiv 97/67/EF udskydes til den 31. december 2008. Tilladelsesprocedurer, som er fastsat i medlemsstaterne i henhold til direktiv 97/67/EF, bør ikke berøres af denne dato.
- (32) Direktiv 97/67/EF bør ændres i overensstemmelse med det ovenfor anførte.
- (33) Dette direktiv gælder med forbehold af anvendelsen af traktatens bestemmelser om konkurrence og fri udveksling af tjenesteydelser, således som der specielt er gjort rede for i Kommissionens meddelelse om anvendelse af konkurrencereglerne på postsektoren og på vurderingen af visse statslige foranstaltninger i relation til posttjenester ⁽¹⁾ —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Direktiv 97/67/EF ændres således:

1) Artikel 7 affattes således:

»Artikel 7

1. I det omfang det er nødvendigt for at opretholde befordringspligten, kan medlemsstaterne fortsat give de befordringspligtige virksomheder eneret på tjenesterne. Disse tjenester omfatter kun indsamling, sortering, transport og omdeling af indenlandske brevforsendelser og af indgående

⁽¹⁾ EFT C 39 af 6.2.1998, s. 2.

grænseoverskridende brevforsendelser, herunder også fremskyndet omdeling, inden for begge følgende vægt- og prisgrænser. Vægtgrænsen er 100 g fra 1. januar 2003 og 50 g fra 1. januar 2006. Disse vægtgrænser gælder ikke fra 1. januar 2003, hvis prisen er lig med eller over tre gange den offentlige takst for en brevforsendelse på første vægtsats i den hurtigste kategori, og fra 1. januar 2006, hvis prisen er lig med eller over to og en halv gange denne takst.

I tilfælde af gratis postbefordring for blinde og svagtseende kan der tillades undtagelser fra vægt- og prisbetingelserne.

I det omfang det er nødvendigt for at opfylde befordringspligten, kan der fortsat gives eneret på adresserede reklameforsendelser inden for ovennævnte pris- og vægtgrænser.

I det omfang det er nødvendigt for at opfylde befordringspligten, f.eks. når visse dele af postsektoren allerede er blevet liberaliseret, eller hvor specifikke kendetegn gør sig gældende for posttjenesterne i en medlemsstat, kan der fortsat gives eneret på udgående grænseoverskridende post inden for ovennævnte pris- og vægtgrænser.

2. Dokumentudveksling kan ikke omfattes af eneret.

3. Kommissionen gennemfører en fremadrettet undersøgelse, som for hver medlemsstat vurderer, hvilken indvirkning den fulde gennemførelse i 2009 af det indre marked for posttjenester har på befordringspligten. På baggrund af konklusionerne fra undersøgelsen forelægger Kommissionen senest den 31. december 2006 en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet, der ledsages af et forslag om, at 2009 i givet fald bekræftes som året for fuld gennemførelse af det indre marked for posttjenester, eller om, at der fastlægges andre foranstaltninger på baggrund af undersøgelsens konklusioner.

2) I artikel 12 tilføjes følgende led:

»— hvis befordringspligtige virksomheder anvender særlige takster, f.eks. for tjenester for erhvervslivet, afsendere af masseforsendelser eller for virksomheder, der indsamler post fra forskellige kunder, skal de anvende principperne om gennemsigtighed og ikke-diskriminering, både med hensyn til takster og de dertil knyttede betingelser. Der skal ved taksterne tages hensyn til de omkostninger, der spares i forhold til standardtjenester, der omfatter samtlige ydelser i forbindelse med indsamling, befordring, sortering og levering af enkelte forsendelser, og de skal sammen med de dertil knyttede betingelser gælde ens over for forskellige kunder og i forholdet mellem kunder og de befordringspligtige virksomheders ligestillede tjenesteelementer. Sådanne takster skal også gælde privatkunder, der sender post på lignende betingelser

— krydssubsidiering af befordringspligtigtjenester uden for eneretsområdet med indtægter fra tjenester på eneretsområdet er forbudt, undtagen i det omfang det godtgøres, at det er strengt nødvendigt for at opfylde særlige befordringspligter på området med konkurrence;

medlemsstaternes forvaltningsmyndigheder indfører bestemmelser med henblik herpå og underretter Kommissionen om de foranstaltninger, de har truffet; dette gælder dog ikke i medlemsstater, hvor der ikke er givet eneret på nogen tjenester.«

3) Artikel 19, stk. 1 og 2, erstattes af følgende:

»Medlemsstaterne sikrer, at der fastsættes gennemsigtige, enkle og økonomisk overkommelige procedurer for behandlingen af klager fra brugere, særlig i tilfælde af bortkomst, tyveri, beskadigelse eller manglende overholdelse af kvalitetsstandarderne for tjenesten (herunder procedurer for placering af ansvaret, hvor to eller flere operatører er involveret).

Medlemsstaterne kan bestemme, at dette princip også anvendes på brugere af tjenester, som

— ikke er omfattet af befordringspligten som defineret i artikel 3

— er omfattet af befordringspligten som defineret i artikel 3, men som ikke leveres af den befordringspligtige virksomhed.

Medlemsstaterne vedtager foranstaltninger til at sikre, at tvister kan afgøres retfærdigt og inden for en rimelig tid ved hjælp af de i stk. 1 omhandlede procedurer, idet der, når det er berettiget, gøres brug af en refusions- og/eller erstatningsordning.«

4) Artikel 22, stk. 3, affattes således:

»De nationale forvaltningsmyndigheder har som en særlig opgave at sikre overholdelse af de forpligtelser, som følger af dette direktiv, og de indfører om nødvendigt kontrolprocedurer og særlige procedurer for at sikre, at eneretstjenester respekteres. De kan også få til opgave at sikre overholdelse af konkurrencereglerne i postsektoren.«

5) Artikel 23 affattes således:

»Artikel 23

Uden at det berører artikel 7, forelægger Kommissionen hvert andet år og første gang senest den 31. december 2004 Europa-Parlamentet og Rådet en beretning om, hvordan direktivet er blevet anvendt, bl.a. med relevante oplysninger om udviklingen i sektoren, specielt i relation til de økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige og teknologiske aspekter, samt om posttjenesternes kvalitet. Beretningen ledsages eventuelt af forslag til Europa-Parlamentet og Rådet.«

6) Artikel 27 affattes således:

»Artikel 27

Dette direktiv udløber med undtagelse af artikel 26 den 31. december 2008, medmindre andet besluttet i medfør af artikel 7, stk. 3. De i artikel 9 beskrevne tilladelsesprocedurer berøres ikke af denne dato.«

Artikel 2

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 31. december 2002. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 3

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 10. juni 2002.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

J. PIQUÉ I CAMPS

Formand